

Briselē, 11.9.2019.
COM(2019) 409 final

2019/0190 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē, saistībā ar lēmuma pieņemšanu pagarināt PTO piešķirto izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm piemērot preferenciālu tarifu režīmu saskaņā ar ASV Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu ("CBERA")

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis priekšlikums attiecas uz lēmumu, ar ko nosaka nostāju, kura Savienības vārdā jāpieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē, saistībā ar paredzēto lēmuma pieņemšanu pagarināt PTO piešķirto izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm piemērot preferenciālu tarifu režīmu saskaņā ar ASV Karību jūras baseina Ekonomiskās atvēršanas aktu ("CBERA").

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Marakešas līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu

Marakešas līgums, ar ko izveido Pasaules Tirdzniecības organizāciju ("PTO līgums"), stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.

Eiropas Savienība ir šā līguma Puse.

2.2. Ministru konference un Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vispārējā padome

Saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu Ministru konference ir pilnvarota pieņemt lēmumus par visiem jautājumiem saistībā ar jebkuru daudzpusējo tirdzniecības nolīgumu.

Saskaņā ar PTO līguma IV panta 2. punktu Ministru konferenču sanāksmju starplaikā tās funkcijas pilda Vispārējā padome.

Saskaņā ar PTO līguma IX panta 1. punktu lēmumus parasti pieņem vienprātīgi.

2.3. Paredzētais PTO Vispārējās padomes akts

Saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. punktu pienākumu, kas uzlikts kādam dalībniekam, izņēmuma gadījumos var atcelt.

Pēc Amerikas Savienoto Valstu lūguma PTO Vispārējai padomei atbilstīgi PTO līguma IX panta 3. un 4. punktam ir jāpieņem lēmums pagarināt pašreizējo PTO izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm piemērot preferenciālu tarifu režīmu saskaņā ar CBERA (turpmāk "paredzētais akts").

Pašreizējais izņēmums CBERA zaudē spēku 2019. gada 31. decembrī. Tāpēc, atsaucoties uz ASV lūgumu, paredzētā akta mērķis ir pagarināt izņēmumu līdz 2025. gada 30. septembrim.

Paredzētais akts būs saistošs PTO dalībvalstīm saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. punktu, kā arī II panta 2. punktu, kas paredz, ka: "Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos, <...> ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm."

3. NOSTĀJA, KAS JĀPIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Amerikas Savienotās Valstis lūdza pagarināt pašreizējo PTO izņēmumu ASV pienākumiem, kas noteikti 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (GATT 1994) I panta 1. punktā un GATT 1994 XIII panta 1. un 2. punktā, lai Amerikas Savienotās Valstis varētu piemērot beznodokļu režīmu attiecināmiem produktiem, kuru izcelsme ir Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās ("saņēmējvalstis") saskaņā ar CBERA no 2020. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 30. septembrim.

Amerikas Savienotās Valstis iesniedza lūgumu saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. un 4. punktu. Lūgums tiek pamatots ar lielu nabadzības un nestabilitātes izplatību Karību jūras

baseina valstīs, jo īpaši Haiti, norādot, ka šo mazo valstu ekonomiskās izredzes vēl vairāk sarežģī to uzņēmība pret dabas katastrofām. Ieguvumi no *CBERA* ir paredzēti, lai palielinātu ekonomiskās iespējas un vairotu reģiona stabilitāti un pārticību.

Saskaņā ar Amerikas Savienoto Valstu apgalvojumu beznodokļu režīmam, kas tiek piešķirts saskaņā ar *CBERA*, nevajadzētu skart citu dalībvalstu intereses, kuras negūst labumu no šā režīma, un gaidāms, ka šāda beznodokļu režīma darbības termiņa pagarināšana neizraisīs tādu Amerikas Savienoto Valstu uz *CBERA* attiecināmu produktu importa ievērojamu novirzīšanu, kuru izcelsme ir valstīs, kas nav saņēmējvalstis.

Šis būs piektais pagarinājums izņēmumam no preferenciālā tarifu režīma, kas sākotnēji tika piešķirts 1985. gada 15. februārī uz laikposmu no 1984. gada 1. janvāra līdz 1995. gada 30. septembrim¹, un pašlaik tas ir spēkā līdz 2019. gada 31. decembrim².

Šā izņēmuma pagarināšana negatīvi neietekmēs ne Savienības ekonomiku, ne tirdzniecības attiecības ar valstīm, kuras gūst labumu no šā izņēmuma. Turklāt Savienība atbalsta pasākumus cīņai pret nabadzību un par stabilitāti. Tāpēc ar nostāju, kura Savienībai jāpieņem Vispārējā padomē, vajadzētu atbalstīt izņēmuma pagarināšanu.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā ir paredzēti lēmumi, kas nosaka “nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.”

Jēdziens “lēmumi ar juridiskām sekām” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautisko tiesību normām, bet kas “var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu”³.

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

PTO Vispārējā padome ir struktūra, kas izveidota ar līgumu, proti, PTO līgumu.

Akts, kuru Vispārējā padome tiek aicināta pieņemt, ir lēmums ar juridiskām sekām. Plānotais akts atbilstoši starptautiskajām tiesībām būs pusēm saistošs saskaņā ar PTO līguma II panta 2. punktu un IX panta 3. punktu.

Paredzētais akts nepapildina un negroza līgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņemamā lēmuma materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā paredzētā akta mērķa un satura, attiecībā uz kuru ieņem nostāju Savienības vārdā. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens ir

¹ (BISD 31S/20).

² WT/L/950.

³ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI: EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

atzīstams par galveno, bet otrs nav būtisks, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs attiecas uz kopējo tirdzniecības politiku.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. panta 4. punkta pirmā daļa.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 207. panta 4. punkta pirmajai daļai saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu.

5. PAREDZĒTĀ AKTA PUBLICĒŠANA

Tā kā PTO Vispārējās padomes akts īsteno PTO līguma noteikumus attiecībā uz izņēmumiem, ir lietderīgi to pēc tā pieņemšanas publicēt *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kura Eiropas Savienības vārdā jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē, saistībā ar lēmuma pieņemšanu pagarināt PTO piešķirto izņēmumu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm piemērot preferenciālu tarifu režīmu saskaņā ar ASV Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu ("CBERA")

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Marakešas līgums, ar ko izveido Pasaules Tirdzniecības organizāciju ("PTO līgums"), stājās spēkā 1995. gada 1. janvārī.
- (2) Saskaņā ar PTO līguma II panta 2. punktu "Līgumi un ar tiem saistītie juridiskie akti, kas ietverti 1., 2. un 3. pielikumos ("Daudzpusēji tirdzniecības līgumi"), ir šī Līguma neatņemamas sastāvdaļas, kas ir saistošas visām tā Dalībvalstīm."
- (3) Saskaņā ar IX panta 3. punktu Ministru Konference izņēmuma gadījumos var lemt par pienākuma atcelšanu, kas dalībniekam uzlikts ar PTO līgumu vai jebkādu no daudzpusējiem tirdzniecības līgumiem.
- (4) PTO līguma IX panta 3. un 4. punktā ir noteiktas procedūras saskaņā ar kurām piemēro izņēmumus attiecībā uz daudzpusējiem tirdzniecības nolīgumiem, kas atrodami PTO līguma 1A, 1B vai 1C pielikumā un to pielikumos.
- (5) Saskaņā ar PTO līguma IV panta 1. punktu Ministru konference ir pilnvarota pieņemt lēmumus visos jautājumos saistībā ar jebkuru daudzpusējo tirdzniecības nolīgumu.
- (6) Saskaņā ar PTO līguma IV panta 2. punktu PTO ("Pasaules Tirdzniecības organizācija") Ministru Konferences sanāksmju starplaikā tās funkcijas pilda Vispārējā padome.
- (7) Saskaņā ar PTO līguma IX panta 1. punktu lēmumus parasti pieņem vienprātīgi.
- (8) Amerikas Savienotajām Valstīm 1985. gada 15. februārī tika pieņemots pienākumu izpildes izņēmums saskaņā ar GATT 1994 I panta 1. punktu laikposmam no 1984. gada 1. janvāra līdz 1995. gada 30. septembrim. PTO dalībvalstis 1995. gada 15. novembrī atjaunoja izņēmumu līdz 2005. gada 30. septembrim un 2009. gada 29. maijā atkārtoti — līdz 2014. gada 31. decembrim. PTO dalībvalstis 2015. gada 5. maijā pagarināja izņēmumu saskaņā ar GATT 1994 I panta 1. punktu līdz 2019. gada 31. decembrim un paplašināja šo izņēmumu, lai ietvertu tajā GATT XIII panta 1. un 2. punktu, ciktāl tas bija nepieciešams, lai Amerikas Savienotās Valstis varētu piemērot beznodokļu režīmu tādu attiecināmu produktu importam, kura izcelsme ir saņēmējvalstīs, kas noteiktas saskaņā ar CBERA noteikumiem.

- (9) Saskaņā ar PTO līguma IX panta 3. un 4. punktu Amerikas Savienotās Valstis iesniedza lūgumu Vispārējai padomei pieņemt lēmumu pagarināt pašreizējo PTO izņēmumu, lai Amerikas Savienotās Valstis varētu piemērot beznodokļu režīmu attiecināmiem produktiem, kuru izcelsme ir Centrālamerikas un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās, saskaņā ar *CBERA* no 2020. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 30. septembrim.
- (10) Amerikas Savienotās Valstis šo lūgumu pamato ar lielu nabadzības un nestabilitātes izplatību Karību jūras baseina valstīs, jo īpaši Haiti. Ieguvumi no *CBERA* ir paredzēti, lai palielinātu ekonomiskās iespējas un vairotu reģiona stabilitāti un pārticību.
- (11) Šā izņēmuma piemērošana negatīvi neietekmēs ne Savienības ekonomiku, ne arī Savienības tirdzniecības attiecības ar valstīm, kuras gūst labumu no šā izņēmuma. Turklāt Savienība atbalsta pasākumus cīņai pret nabadzību un par stabilitāti.
- (12) Ir lietderīgi noteikt nostāju, kura Savienības vārdā Eiropas Komisijai ir jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) Vispārējā padomē, lai saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu atbalstītu Amerikas Savienoto Valstu lūgumu pagarināt izņēmumu, jo izņēmuma pagarināšana būs saistoša PTO dalībvalstīm,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostāja, kura Savienības vārdā Eiropas Komisijai ir jāieņem Pasaules Tirdzniecības organizācijas Vispārējā padomē, ir atbalstīt PTO izņēmuma pagarināšanu, kas ļauj Amerikas Savienotajām Valstīm piemērot preferenciālu tarifu režīmu attiecināmiem produktiem, kuru izcelsme ir Centrālamerikā un Karību jūras reģiona valstīs un teritorijās, saskaņā ar ASV Karību jūras baseina Ekonomiskās atveseļošanas aktu no 2020. gada 1. janvāra līdz 2025. gada 30. septembrim.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*